

Motion till riksdagen

1987/88:Sf15

av Kenth Skårvik m. fl. (fp)

om bistånd åt asylsökande, m. m. (prop. 1987/88:80)

Flyktningmottagandet har de senaste åren varit föremål för ett antal utredningar och reformer. Detta arbete är ännu ej avslutat. Folkpartiet har fortlöpande under detta arbete lyft fram förslag som syftar till att förbättra de asylsökandes rättssäkerhet, att göra mottagandet mer präglat av humanitet och att skapa en större förståelse hos svenskar för flyktningmottagandet.

Den nu framlagda propositionen syftar till att skapa ett mer enhetligt och rättvist system för ekonomiskt bistånd till asylsökande m. fl. Folkpartiet vill ställa sig bakom huvuddragen i propositionen och stöder därmed de föreslagna lagparagraferna. Dock har vi synpunkter på tillämpningen av lagen på vissa punkter.

Flera av remissinstanserna har betonat risken för att reglerna kan komma att begränsa de asylsökandes rörelsefrihet. Rent formellt är det inte fråga om en begränsning av asylsökandes rätt att fritt röra sig i riket. Dock betyder de mer strikta reglerna att den asylsökande måste bo kvar där myndigheterna anvisat honom/henne plats, om ekonomiskt stöd skall beviljas. Detta kan komma att upplevas som en faktisk inskränkning i rörelsefriheten, framför allt i de fall där utredningen drar ut på tiden.

Därför är det enligt folkpartiets mening inte acceptabelt att ge 2 § 4 en så restriktiv tillämpning, som propositionen anger. Utan att äventyra det kommunala flyktningmottagningssystemet bör man kunna bevilja asylbistånd till personer som valt att bo hos anhöriga eller i vissa fall andra närstående i stället för på anvisad förläggning eller kommun. Det kan finnas fall där det är bra både för den asylsökande och för en väl fungerande mottagning om den asylsökande kan bo hos en släkting eller annan närstående person. Vi föreslår därför dels att undantag från huvudregeln enligt 2 § 4 kan göras även då en asylsökande bor hos en person som inte tillhör gruppen "nära anhöriga" om detta bedöms rimligt, dels att regeln ges en generös tillämpning snarare än en restriktiv. Om regeln tillämpas med generositet och med förnuft kommer systemet med den kommunala flyktningmottagningen inte att påverkas negativt, medan man kan undanröja många asylsökandes eventuella upplevelse av en begränsad rörelsefrihet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Den upplevelse många asylsökande kan få av "tvångsdirigering" till vissa platser med ekonomiska styrmedel blir naturligtvis mer allvarlig ju längre handläggningstiderna är. Därför är det beklagligt att det inte i samband med

omläggningen av asylbiståndet föreligger konkreta förslag till riksdagen om hur handläggningstiderna radikalt skall kunna förkortas.

Mot. 1987/88
Sf15

Beträffande tillämpningen av bestämmelsen om särskilt bidrag vill folkpartiet även här påpeka vikten av generositet i bedömningen. Mot bakgrund av att dagbidraget inte blir individuellt behovsprövat, samt framför allt att nivån torde komma att bli avsevärt lägre jämfört med det nu utgående socialbidraget, blir det av särskild vikt att bidraget till kostnader utöver de rent dagliga behoven präglas av generositet. Återigen blir detta mer väsentligt ju längre handläggningstiderna blir. Folkpartiet vill här påpeka att vi finner det mycket tillfredsställande att det särskilda bidraget föreslås kunna utgå även för resor till och från det offentliga biträdet.

I propositionstexten anges att lagens innebörd är att de asylsökande och övriga med dem jämställda grupper sålunda kopplas bort från socialtjänstlagen. Detta ställningstagande återfinns inte i något förslag till lagtext. Ett sådant undantag från socialtjänstlagen bör dock inte enbart finnas omnämnt i lagens förarbeten. Folkpartiet föreslår därför att denna fråga får en rättslig reglering.

Förslaget om asylbistånd innebär enligt föredragande statsråd inte några ökade totalkostnader, men inte heller några säkerställda besparingar. Propositionen utgår till stor del från förslag som skisserats i de två asylärendeutredningar som nyligen presenterats, men som ännu inte förelagts riksdagen som propositioner. De nya reglerna torde komma att kräva att berörd personal blir informerad och utbildad i god tid innan systemet träder i kraft. Det hade varit en fördel för helhetsbedömningen om riksdagen i ett sammanhang kunnat ta ställning till samtliga propositioner om förslag till förändringar i asylförfarandet och mottagningssystemet. Vi beklagar att så inte blivit fallet.

Folkpartiet anser därför att ikraftträdandet av det nu aktuella lagförslaget bör samordnas med ikraftträdandet av lagändringar som väntas i de ovan berörda propositionerna.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en generös tillämpning av 2 § 4, lagförslaget,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tillämpningen av det särskilda bidraget,
3. att riksdagen beslutar om sådan rättslig reglering av undantag för asylsökande i socialtjänstlagen varom uttalande görs i propositionen.
4. att riksdagen beslutar om sådan tidpunkt för ikraftträdande av nu aktuellt lagförslag som gör samordning möjlig med andra lagändringar rörande asylärenden som föreläggs riksdagen under vårsessionen 1988.

Stockholm den 5 februari 1988

Kenth Skårvik (fp)

Margareta Andrén (fp)

Ingrid Ronne-Björkqvist (fp)

Barbro Sandberg (fp)

Maria Leissner (fp)

